

D0d Tulpinstraat 75, 3500 Hasselt

Jaargang 23
Nr. 2

Tijdschrift voor schoolbesturen
Vicariaat Onderwijs Bisdom Hasselt - COBES Hasselt
V.U.: Francis Loyens, Paul Bellefroidlaan 2C, 3500 Hasselt

EDITORIAAL

Mag het iets meer zijn?

De veertigdagentijd doet velen denken aan vasten: minder eten, minder schermtijd, minder drukte.

Maar wat als we de focus verleggen? Niet naar minder, maar naar méér.

Mag het iets meer zijn?

Meer tijd voor een collega die het moeilijk heeft.

Meer aandacht voor een leerling die onzichtbaar dreigt te worden.

Meer zorg voor onszelf, want een volle agenda laat vaak weinig ruimte voor reflectie.

In een tijd waarin alles sneller moet en iedereen meer verwacht, kiezen we voor méér van wat echt telt.

Meer verbondenheid.

Meer luisterbereidheid.

Meer mildheid.

Niet om onszelf te overladen, maar om te geven wat de ander – en wijzelf – nodig hebben.

Dat kunnen stapstenen zijn om innerlijk te groeien naar het feest waar geen maat op staat.

Over een veertigtal dagen.

Mag het iets meer zijn? Ja, graag.

Francis Loyens
Bisschoppelijk gedelegeerde voor onderwijs

Uw reacties zijn welkom bij francis.loyens@katholiekonderwijs.vlaanderen

Katholiek Onderwijs Vlaanderen werkt aan de toekomst!

KOBEL: een niveau-overschrijdend schoolbestuur

Bestuurlijke optimalisatie en schaalvergroting, nieuw is het niet. Het heeft misschien even geduurd voor alle schoolbesturen er de voordelen en zelfs de noodzaak van inzag en nu evolueert het hele proces in regio Limburg wel aan een mooi tempo. Schaalvergroting is ook één van de thema's die aan bod komen in het Comité van Schoolbesturen (COBES) en daarom gingen de leden graag in op de uitnodiging om in Beringen een kijkje te nemen. KOBEL, voluit Katholiek Onderwijs Beringen en Lummen, is immers een krachtige niveau-overschrijdende groep met ook instellingen Buitengewoon Onderwijs. "Dit is een verhaal van bestuurlijke optimalisering en inclusie", lichten bestuurder Ludo Elsen, algemeen coördinerend directeur Eva Kuijpers en pedagogisch coördinerend directeur Tine Bos toe, "en de twee verhalen lopen samen."

Dat soort getuigenissen is altijd inspirerend en het verhaal van KOBEL werd ook nog eens heel eerlijk gebracht. Want een traject van dat kaliber verloopt niet altijd lineair in stijgende lijn: "Je verandert die dingen niet op 1, 2, 3." Bijzonder is dat inclusie hier hoog op de agenda staat. Ludo Elsen is immers als voorzitter van de vzw Vrij Leersteuncentrum Limburg een *afficionado* van 'excellente inclusie'. "Het komt er vooral op aan om **inclusief te denken**. Wat verstaan wij onder inclusief onderwijs en tonen we een grenzeloos respect voor alle profielen van leerlingen, leerkrachten en onderwijsrichtingen? Hebben we hierbij voldoende aandacht voor structuur, maar zeker ook voor cultuur?"

Overleg, overleg, overleg...

"Samenzitten is ontzettend belangrijk"

De rode draad in dit verhaal is overleg: samenzitten is ontzettend belangrijk! "Onze samenwerking is gestart in 1993 rond personeelsadministratie met RACO wat stond voor Regionaal Administratief Centrum Onderwijs. In 1997 kwam daar een financiële dienst bij, in 1999 preventie en in 2011 IT. In 2012 werd de scholengemeenschap omgedoopt naar Spectrumcollege en werd nog sterker ingezet op **centraal faciliterende diensten** met naast de bestaande diensten ook nog PR en logistiek." De rol van schoolbesturen kan daarin moeilijk overschat worden: "De grote uitdaging is om te leren **collectief te denken en het algemeen belang voorop te stellen**. Dat klinkt logisch maar het is niet altijd voor iedereen even vanzelfsprekend om niet langer op te komen voor de eigen school." Op de agenda stonden: nieuwe missie, nieuwe visie, nieuw beleidsplan.

"Samen met het bestuur, de directies en een aantal leerkrachten werd gewerkt aan een **strategische planning**. Het traject was vaak grillig ook al omdat we daar iedereen bij betrokken met 38 werkgroepen als resultaat al hebben we dat nadien wel wat gestroomlijnd."

(Infra)structuur

Op dat moment waren er in Beringen met het College, Sint-Lutgart (zachte sector) en het VTI (harde sector) 3 geprofileerde bovenbouwscholen. Doel was om van een gesegregeerd, exclusief systeem te groeien naar een meer geïntegreerd, inclusief systeem. Om de onderwijsvormen te doorbreken wilden we het studieaanbod organiseren rond **belangstellingsgebieden**: "We startten met een proeftuin: L²W³. L² stond voor Leer- en Leefgemeenschappen, W³ voor Wetenschappen-Wiskunde + Industriële Wetenschappen + Techniek-wetenschappen." Een dergelijke operatie verlangt ook een **aangepaste infrastructuur**: "In 2006 hebben we die uitgetekend met een masterplan via ons Globaal Pedagogisch Structuurplan. Het moest in elk geval een **open campus** worden.

Diversiteit en niet uniformiteit was het uitgangspunt. Schoolmuren verdwenen en de schoolpoort moest openstaan voor 'iedereen'. We zochten een goede balans tussen de architectonische vorm en onderwijskundige eisen" Niet iedereen bleek aanvankelijk even enthousiast: "Men begreep het natuurlijk wel maar dat nam niet weg dat het toch een beetje een cultuurschok was. Om daarmee om te gaan heb je echt een **sterke visie en een sterk beleid** nodig. Alleen dan kun je de verschillen leren kennen, ze normaal vinden en waarderen."

"De verschillen leren kennen, ze normaal vinden en waarderen"

Inclusie

“Iedereen is er voor elke leerling”

In 2015 sloot het VIBO Sint-Barbara, een instelling voor buitengewoon onderwijs, zich aan bij de scholengemeenschap Spectrumcollege. “We gingen nog meer voor een inclusieve cultuur in de brede zin van het woord: **discriminatie en uitsluiting in alle aspecten tegen gaan!** Vandaag zijn we met KOBEL één vzw voor alle basisscholen van Beringen en Lummen en alle secundaire scholen van Beringen. Onze rode draad is: iedereen hoort er altijd bij en alle kinderen moeten gelijkwaardige kansen krijgen, ook zij die niet in het regulier onderwijs passen. De opdracht is dan ook om vanuit die inclusieve visie een context uit te bouwen waar die inclusiviteit kan waargemaakt worden. Op naar scholen voor iedereen in 2040!”

3 grote knipperlichten

Waar moet je bij een dergelijke operatie goed op letten?

Een duidelijke en transparante communicatie.

Duidelijkheid creëren over gedeeld leiderschap.

Het geheel is belangrijker dan de delen.

Franky Hungenaert

Om te slagen moet je...

Samen weten waar je naar toe gaat.

De Big 5 van inclusieve waarden vertalen in een beleidsplan en strategische doelstellingen.

Een stappenplan maken: niet alles kan in één keer. Het moeten wel stappen in de goede richting zijn!

SAVE THE DATE:

Vicariaal netwerkevent schoolbesturen Regio Limburg - WOENSDAG 14 mei 2025

Op woensdag 14 mei 2025 organiseert het Vicariaat Onderwijs vanaf 16.00 uur in het Pastoraal Centrum te Kiewit het tweede vicariaal netwerkmoment voor alle schoolbestuurders uit de Regio Limburg.

Het programma van de namiddag ziet er uit als volgt:

16.00 uur: Welkom

16.30 uur: Keuzesessie: elke deelnemer kiest één van vijf werkwinkels

18.00 uur: Plenair gedeelte met o.a. Mgr. Patrick Hoogmartens, Bart Benats en Francis Loyens

18.30 uur: Aan tafel voor een feestelijk buffet

De uitnodiging met meer concrete info over de inschrijvingsmodaliteiten, de deelnameprijs en de keuze van de werkwinkels mag u binnenkort verwachten.

Wij kijken er alleszins naar uit om één of meerdere bestuurders van het schoolbestuur te mogen ontmoeten op deze namiddag waar wordt ingezet op netwerking en het versterken van de familieband.

SAVE THE DATE: COBES-jaarvergadering - donderdag 19 juni 2025 Pastoraal Centrum Seminarie - Tulpinstraat 75 - 3500 Hasselt

Het Comité Besturen (COBES) nodigt u nu al graag uit op de COBES-jaarvergadering. Deze is bedoeld als een regionaal netwerkmoment voor alle geïnteresseerde bestuurders van het katholiek onderwijs uit de regio Limburg en heeft aandacht voor actualiteit, prioriteiten en aandachtspunten.

Noteer daarom alvast deze datum in uw agenda.

Meer info over het programma en de inschrijving wordt u tijdig bezorgd.

Een terugblik op de samenkomst van de Bestuurders-Academie Katholiek Onderwijs Bisdom Hasselt

Op dinsdag 11 februari 2025 ging de tweede samenkomst van dit schooljaar door voor de leden van de Bestuurders-Academie.

In het eerste jaar van de driejarige mandaatperiode lag het accent vooral op de kennismaking met onze 'bronnen'. Dit tweede jaar ligt de focus op de dialoog met anderen. Tijdens de eerste bijeenkomst schetste prof. Bert Roebben een kader om op een constructieve manier om te gaan met het spanningsveld tussen identiteit en diversiteit.

In deze bijeenkomst werd dit verder uitgewerkt aan de hand van de volgende 5 praktijkvoorbeelden. Voor elk van deze voorbeelden geven we de belangrijkste inzichten/conclusies mee.

Scholen: Kleuterschool Straal en Lagere School De Brug - Heusden-Zolder

Thema: Samen leven – Samen vieren.

Conclusie:

De multiculturele leerlingenpopulatie zette de scholen ertoe aan hun missie en visie opnieuw te herdenken. Identiteit en diversiteit gaan hand in hand, we zijn er versterkt en verrijkt door geworden. Het is mooi om zien hoe leerlingen en hun ouders actief betrokken worden, ook bij pastorale activiteiten, zeker als ze verbindend worden uitgewerkt.

School: scholengemeenschap WICO Pelt – Lommel – Hamont – BuSO Wijchmaal

Thema: Hoe omgaan met levensbeschouwelijke kentekens?

Conclusie:

Na een intern participatietraject besloot de school om levensbeschouwelijke kentekens toe te laten. Diversiteit wordt zichtbaarder en verrijkt de schoolcultuur: bevordert de verdraagzaamheid en de integratie. Bovendien groeit de vertrouwdheid met religieuze kentekens. Een ruimere keuze voor iedereen, zowel jongens als meisjes, met respect voor elkaars eigenheid.

School: Straf! School met lef. - Beringen

Thema: Levensbeschouwelijke vorming in een superdiverse basisschool.

Conclusie:

De nieuwe invulling van de godsdienstlessen heeft veel mogelijkheden en kansen gecreëerd voor zowel de leerkrachten als de leerlingen.

De S van STRAF! krijgt concrete vorm op school, naar de ouders toe en naar de (geloofs)gemeenschap.

School: Spectrumcollege Beringen

Thema: Welk houvast biedt de Katholieke Dialogeschool (KDS) wanneer verbinding met leerlingen in een diverse school stroef loopt?

Conclusie:

Geïnspireerd door de waarden en de dialoog die de school vooropstelt, blijft men kiezen om kansen te geven aan leerlingen die het moeilijk hebben op school om uitsluiting te vermijden. Het siert de leerkrachten die een langdurige inspanning leveren in de praktijk om alle leerlingen voor te bereiden op onze multiculturele maatschappij met hoge verwachtingen voor iedereen.

School: Atlas College Genk

Thema: Diversiteitsbeleid 2.0

Conclusie:

Het diversiteitsbeleid van een school heeft te maken met kwaliteit van onderwijs. Het gaat niet over iets apart, maar dient verweven te zijn in het hele schoolgebeuren.

Het gaat over de vraag: Hoe kunnen we kwaliteitsvol samenleven en -leren? Door een diversiteits-sensitieve aanpak, waarbij verschillen gewaardeerd en als uitgangspunt genomen worden, kan je structurele en systematische drempels wegnemen en kan de kloof in leerprestaties tussen leerlingen verkleinen. Het gaat hierbij over een integrale benadering waarbij een mentaliteitsverandering nodig is. Communicatie is daarin essentieel: een taal vinden om verbindend te blijven communiceren naar iedereen.